

**Česká školní inspekce
Jihočeský inspektorát**

INSPEKČNÍ ZPRÁVA

Čj. ČŠIC-817/19-C

Název	Základní škola a Mateřská škola Velká Lhota
Sídlo	Velká Lhota 54, 380 01 Dačice
E-mail	skola@zsmsvelkahlota.cz
IČ	75000652
Identifikátor	650040881
Právní forma	Příspěvková organizace
Zastupující	Mgr. Milan Hřava
Zřizovatel	Obec Volfířov
Místo inspekční činnosti	Velká Lhota 54, 380 01 Dačice
Termín inspekční činnosti	4. 11. 2019 – 6. 11. 2019

Inspekční činnost byla zahájena předložením pověření k inspekční činnosti.

Předmět inspekční činnosti

Inspekční činnost podle ustanovení § 174 odst. 2 písm. a), b) a c) zákona č. 561/2004 Sb., o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání (školský zákon), ve znění pozdějších předpisů.

Charakteristika

Příspěvková organizace Základní škola a Mateřská škola Velká Lhota (dále „škola“) vykonává činnost základní školy, mateřské školy, školní družiny a školní jídelny. K termínu inspekční činnosti navštěvovalo základní školu 28 žáků ve dvou třídách a jednotřídní mateřskou školu 19 dětí, z nichž jedno bylo vzděláváno v režimu individuálního vzdělávání. Školní družinu navštěvovalo 28 účastníků v jednom oddělení.

Hodnocení podmínek vzdělávání

Řediteli školy se postupně daří naplňovat vytyčené cíle zejména v oblastech zkvalitňování materiálních podmínek, kooperace se zřizovatelem, zákonnými zástupci i dalšími partnery. Využíváním vhodných řídicích postupů posiluje vzájemnou komunikaci ve všech součástech školy i těsnou spolupráci všech aktérů vzdělávání. Pozitivním výsledkem je uplatňovaný respektující přístup vycházející z dobré znalosti individuálních potřeb i specifík dětí a žáků. Účinnost komunikace i spolupráce je dále podporována využíváním elektronického informačního systému. Aktivní přístup k řízení školy a koordinace pedagogického procesu se pozitivně odrážejí příjemném klimatu i estetické podnětnosti prostředí. Na oblast účelné vnitřní evaluace ředitel školy však pozornost příliš nezaměřuje a nevytváří pro ni ani potřebný prostor. Potenciál kontrolních nástrojů plně nevyužívá k pedagogickému vedení a tím oslabuje možnosti přijímání potřebných opatření ke zvyšování efektivity poskytovaného vzdělávání. Z inspekčních hospitací vyplynulo, že pestrost i množství metod a forem práce s žáky aplikovaných do výuky jsou výrazně omezeny také proto, že pedagožky nezískávají průběžnou, dostatečně hodnotnou zpětnou vazbu o kvalitě jejich práce s žáky.

Plán dalšího vzdělávání pedagogických pracovníků vychází z jejich osobních požadavků, potřeb školy i nabídek vzdělávacích center a téměř všichni pedagogové se v potřebných tématech vzdělávají dostatečně. To se pozitivně promítá do jejich teoretických profesních kompetencí. Rezervy jsou ale v následné praktické aplikaci nových poznatků do procesu základního vzdělávání, nižší míra jejich využívání zčásti oslabuje účinnost výuky.

Ve spolupráci se zřizovatelem se ředitel dlouhodobě zasazuje o zkvalitňování podmínek vzdělávání ve všech součástech školy. Velmi dobré materiálně-technické zázemí představuje potřebný základ pro efektivní podporu pedagogického procesu. Účelné využívání odborných učeben, podnětných pomůcek, interaktivních tabulí či dotykových notebooků dětmi i každým jednotlivým žákem pozitivně ovlivňuje průběh vzdělávání i zlepšování jeho výsledků. Samostatné prostory předškolního vzdělávání a podnětnost prostředí podporují rozvoj dětí i jejich informační gramotnost, v případě zájmového vzdělávání napomáhají smysluplné realizaci volnočasových aktivit účastníků.

Vedení školy průběžně zajišťuje další finanční zdroje na podporu vzdělávání, inovace či modernizace. Významné zkvalitnění vnitřního vybavení školy má pozitivní dopad na průběh předškolního, základního i zájmového vzdělávání.

Spolupráci s externími partnery věnuje ředitel školy velkou pozornost. Dbá na participaci zákonných zástupců na vzdělávání, což se mimo jiné kladně promítá do počtu žáků, který má aktuálně vzestupnou tendenci. Inicioval vznik komunity malotřídních škol, vzájemná podpora a sdílení pozitivně ovlivňují kvalitu vzdělávání. Přínosné jsou také rozmanité aktivity pořádané s dalšími organizacemi, které posilují vztah dětí i žáků k regionu a zvyšují povědomí veřejnosti o škole.

Hodnocení průběhu vzdělávání

Sledované aktivity předškolního vzdělávání se orientovaly na prožitkové učení s návazností na již nabyté znalosti či dovednosti dětí a tím podporovaly jejich přirozený zájem o objevování. Činnosti vedly děti k samostatnému vyvozování a měly potřebný přesah do reálného života, čímž jim usnadňovaly pochopení souvislostí. Vedení k dodržování nastavených pravidel zlehčovalo dětem orientaci v sociálním prostředí a posilovalo jejich rozhodovací schopnosti. Kvalita průběhu vzdělávání byla umocňována pestrostí forem i metod práce, vhodnou diferenciací a respektem k individuálním zvláštnostem dětí.

Volené vzdělávací strategie upevňovaly kladné společenské vztahy i schopnost spolupráce. Aktivní využívání prvků formativního hodnocení i práce s chybou měly podpůrný charakter směrem k sociální gramotnosti. Hodnocení výkonů dětí bylo pozitivní a účinně posilovalo jejich sebevědomí. Funkční komunikace rozvíjela řečové dovednosti i schopnost vést dialog. Do sledovaných aktivit se promítaly aktuální trendy vzdělávání s kladným vlivem na dosahování klíčových kompetencí a nabývání základních funkčních gramotností dětí. Pravidelným pobytem venku bylo podněcováno kritické myšlení a rozšiřovány vědomosti dětí o ochraně přírody. Organizačně těsná spolupráce mateřské školy se základní školou zjednodušuje přechod dětí do vyššího stupně vzdělání.

Prosociální přátelské klima i hodnotné materiálně-technické zázemí s estetickou podnětností všech tříd se pozitivně promítaly do průběhu vzdělávání a umožňovaly osobnostní rozvoj žáků. Výuka směřovala především k dosahování vytyčených cílů a většinou byla dobře přizpůsobena aktuální úrovni jednotlivých žáků s kladným dopadem na rychlost i kvalitu osvojování nových poznatků. I přes nižší počet žáků ve třídách všem sledovaným hodinám dominoval frontální způsob vedení výuky, který části žáků neumožňoval plné využití jejich vzdělávacího potenciálu. Pestrost aktivizujících metod i forem práce s žáky byla spíše nižší a měla negativní vliv na motivaci některých žáků k učení. Výuka anglického jazyka vycházela z mluvní produkce bez dostatečného podněcování žáků k souvislejším cizojazyčným projevům. Tím byly částečně potlačovány jejich komunikativní dovednosti a oslabován rozvoj citu pro cizí jazyk. Ve většině sledovaných hodin bylo vhodně zařazováno průběžné procvičování učiva, které vedlo k upevňování znalostí žáků i k obohacování vědomostí. V některých hospitovaných hodinách nebyly vytvářeny dostatečné podmínky pro práci s chybou, samostatné vyvozování, prolínání předmětů, propojování teoretických vědomostí s praktickými příklady či zařazování prožitkového nebo problémového učení. Pro část nadaných žáků to představovalo omezení jejich možností a oslabení rozvoje nadání. Slabší podpora kritického myšlení žáků byla výsledkem nižší četnosti příležitostí pro efektivní samostatnou práci.

Výuka byla účelně a dostatečně podporována názornými pomůckami i didaktickou technikou. To pozitivně ovlivňovalo dosahování vytyčených vzdělávacích cílů, zvyšovalo atraktivitu učební látky i zájem většiny žáků o probírané učivo. Formální pojetí průběžného hodnocení žáků se vztahovalo zejména k jejich momentálním výkonům. Proto téměř nedocházelo k poskytování kvalitní zpětné vazby, ani k podněcování žáků k další práci. Sebehodnocení či vzájemné hodnocení jako prostředek posilující motivaci k učení vyučující uplatňovali ve výuce ojediněle, čímž snižovali zájem některých žáků o vlastní pokrok. Diferenciace učiva ve formě zadávání úkolů s rozdílnou obtížností zejména směrem k nadaným žákům se vyskytovala jen málo a nebyl využíván ani formát práce ve dvojici. Méně nadaným žákům to ztěžovalo pochopení i následné zapamatování učební látky. Ve spolupráci vyučujících s asistentkou pedagoga byla zřejmá svědomitost přípravy, která pozitivně ovlivňovala kvalitu poskytované péče žákům se speciálními vzdělávacími potřebami a umožňovala naplňování doporučených podpůrných opatření. V hospitovaných hodinách se objevily nedostatky v jejich rozvržení. V závěrech nebyl vytvářen dostatečný časový prostor pro shrnutí učiva, strukturální zopakování nového ani pro účelné zhodnocení průběhu hodiny učitelem či žáky.

Škola aktivně podporuje rozvoj základních funkčních gramotností s kladným dopadem zejména na sociální a komunikační zdatnosti dětí i žáků. Zároveň tím posiluje jejich schopnost racionálního využívání informačních a komunikačních technologií. Celoškolní i třídní projekty škola realizuje jako nástroj rozvoje osobnosti dětí i žáků, zvyšování kvality vzdělávání a upevňování dobrých vzájemných vztahů. Kvalitu průběhu vzdělávání významně podporuje také rozmanitá nabídka školních či mimoškolních akcí.

Zájmové vzdělávání včetně školních kroužků navazuje na hlavní cíle výuky, doplňuje vzdělávací nabídku školy a má pozitivní vliv na komplexní rozvoj jednotlivých účastníků. Sledované činnosti byly přiměřeně rozvržené a tematicky dobře zvládnuté. Samostatnost, kreativitu i spontaneitu účastníků posilovala individualizace cílená na vytváření dobrých podmínek pro účinnou podporu schopnosti spolupráce a smysluplného trávení volného času. Dobře organizovaný kontakt všech účastníků podporoval navazování přiměřených interpersonálních vazeb a efektivně snižoval vnímání odlišností.

Hodnocení výsledků vzdělávání

V předškolním vzdělávání jsou individuální pokroky dětí podrobně zaznamenávány, avšak jejich sledování je nesystematické. Vyhodnocování a přijímání opatření zahrnuje pouze některé oblasti a potřeby dětí, což u části z nich limituje naplňování vzdělávacích záměrů. Řečová způsobilost, komunikační návyky a dovednosti dětí jsou zlepšovány logopedickými cvičeními vycházejícími z aktuální situace či individuální potřeby. Logopedická péče se příznivě promítá do základní schopnosti dětí vzájemně se dorozumět, ale její spíše příležitostné realizace neumožňují průběžnou práci s jejich dorozumívacími prostředky. K dovednostnímu rozvoji dětí přispívá seznamování s moderními interaktivními pomůckami i další technikou. Racionální zařazování informačních a komunikačních technologií do výuky vede k podpoře informační gramotnosti dětí, umožňuje jim experimentování při řešení úkolů. Pro ulehčení přechodu do vyššího stupně vzdělání škola nabízí program zaměřený na přípravu dětí na vstup do první třídy a jejich seznamování s novým prostředím i s budoucím žákovským kolektivem.

Výsledky základního vzdělávání jsou sledovány a přijímáním většinou vhodných opatření je snižována četnost výskytu negativních jevů. Na jednáních pedagogické rady dochází především k vyhodnocování školní úspěšnosti žáků a jejich chování. Tato pravidelná činnost posiluje účinnost dále uplatňovaných postupů. V oblasti výchovných opatření převládají pochvaly mající pozitivní vliv na průběh i výsledky vzdělávání. Více než polovina žáků prospěla s vyznamenáním, počet neprospívajících žáků byl minimální a množství neomluvených hodin nulové. Pravidla nastavená směrem ke školní úspěšnosti žáků, individuální pomoc a nabídky doučování umožňují včasnou reakci na zhoršení prospěchu. Pravidelná setkávání se zákonnými zástupci a poskytování informací pomáhají všem aktérům získat realistický pohled na vzdělávací pokroky i výsledky žáků. Pro usnadnění přechodu do vyššího stupně vzdělání škola pořádá návštěvy návazné základní školy, kde probíhá seznamování žáků s prostředím i s budoucím kolektivem. Návštěvy podporují vnitřní motivaci žáků a vedou je k uvědomování si vlastní zodpovědnosti.

V oblasti pedagogicko-psychologického poradenství se pozitivně projevuje spolupráce vedení školy a pedagožek. Depistáž žáků se speciálními vzdělávacími potřebami probíhá průběžně, na základě závěrů pedagogické diagnostiky jsou přijímána adekvátní opatření. Individuální vzdělávací plány vycházejí z doporučení poradenských zařízení a jejich uplatňování zlepšuje školní prosperitu žáků. Při výraznějších obtížích je iniciováno vyšetření ve školském poradenském zařízení nebo v jiném odborném pracovišti. Školská primární prevence umožňuje vyhledávání a vyhodnocování rizik. Preventivní programy reagují na potřeby žáků i školy a zkvalitňují vzdělávání žáků ohrožených školním neúspěchem.

Rozvoj osobnosti žáků, klíčových kompetencí a nabývání funkčních gramotností škola účinně podporuje realizací projektových dnů či rozmanitých akcí. Zároveň tím pozitivně ovlivňuje mezilidské vztahy a omezuje výskyt nežádoucích jevů. Dobrým vztahům školy s veřejností napomáhají společné akce i veřejné prezentace žáků.

Závěry

Vývoj školy / školského zařízení

- Vedení školy iniciovalo vznik komunity malotřídních škol s cílem vzájemné podpory a sdílení zkušeností.
- Všichni pedagogičtí pracovníci dosáhli kvalifikačních předpokladů.
- Zvýšila se podpora spolupráce školy se zákonnými zástupci.
- Navýšil se počet žáků v základním vzdělávání.
- Byl zaveden elektronický informační systém, evidence a školní dokumentace.
- Zkvalitnily se materiálně-technické podmínky školy.
- Škola začala nabízet a zajišťovat odborné přednášky pro veřejnost i pedagogy jiných škol.

Silné stránky

- Příznivé pracovní prostředí a dobré mezilidské vztahy založené na spolupráci všech aktérů posilují efektivitu vzdělávacího procesu ve všech součástech školy.
- Vzdělávací nabídka předškolního vzdělávání vycházející především z prožitkového či situačního učení dětí podněcuje jejich samostatné objevování, přiměřené experimentování a zvyšuje účinnost pedagogického působení.
- Kvalitní materiálně-technické podmínky školy podporují průběh vzdělávání a mají pozitivní vliv na jeho výsledky. V předškolním vzdělávání vytváří také potřebný prostor pro komplexní rozvoj dětí.

Slabé stránky a/nebo příležitosti ke zlepšení

- Vedení školy nevyužívá plně potenciál kontrolních nástrojů k pedagogickému vedení a tím oslabuje účinnost průběhu základního vzdělávání.
- Nízká míra uplatňování aktivizujících strategií, prvků formativního hodnocení a diferenciací učiva spolu s nedostatky v časovém rozvržení vyučovacích hodin snižují zájem části žáků o vlastní pokrok i jejich motivaci k učení.
- Nesystematické sledování individuálních pokroků dětí v předškolním vzdělávání oslabuje jejich vzdělávací možnosti.

Doporučení pro zlepšení činnosti školy

- Zkvalitnit vnitřní kontrolní systém zvýšením počtu hospitací a jejich vyhodnocením, věnovat pozornost pedagogickému vedení a hodnocení kvality práce pedagogů s žáky.
- Přijímat účinná opatření při zjištění nedostatků.
- Zařazovat do výuky metody a formy práce s žáky podporující aktivní učení, iniciativní vyvozování a týmovou spolupráci.
- Dbát na praktické aplikace formativního hodnocení.
- Věnovat pozornost organizaci a časovému rozvržení vyučovacích hodin, včetně dostatečného prostoru pro závěrečné shrnutí a hodnocení.
- Zvýšit systematičnost sledování pokroků dětí v předškolním vzdělávání a stanovovat záměry pro jejich další rozvoj.
- Pravidelně realizovat aktivity v oblasti logopedické prevence v předškolním vzdělávání.

Seznam dokladů, o které se inspekční zjištění opírají

1. Zřizovací listina příspěvkové organizace obce č. j. Za 338 / 2002 ze dne 20. 9. 2002, včetně dodatků
2. Jmenování ředitele školy č. j. 475/2012 ze dne 10. 7. 2012 s platností od 1. 8. 2012
3. Dodatek ke jmenování ze dne 10. 7. 2012 s platností od 24. 5. 2018
4. Koncepce rozvoje Základní a Mateřské školy Velká Lhota 2019 – 2023 s platností od 1. 9. 2019
5. Školní vzdělávací program pro základní vzdělávání Základní školy a Mateřské školy Velká Lhota platný od 30. 8. 2007, včetně aktualizace
6. Školní vzdělávací program pro předškolní vzdělávání „Příroda kolem nás a my v přírodě“ platný od 1. 9. 2018
7. Školní vzdělávací program školní družiny ze dne 1. 9. 2019
8. Školní řád základní školy ze dne 2. 9. 2019, včetně aktualizace
9. Školní řád mateřské školy platný od 2. 9. 2019
10. Organizační řád základní školy s účinností od 1. 9. 2018
11. Vnitřní řád školní družiny ze dne 1. 9. 2019
12. Školní matrika základní školy v elektronické podobě
13. Školní matrika mateřské školy v listinné podobě
14. Dokumenty týkající se správního rozhodnutí ředitele školy
15. Výroční zprávy za školní rok 2017/2018 a 2018/2019
16. Výpis z rejstříku škol a školských zařízení k termínu kontroly
17. Kompletní dokumentace školního poradenského pracoviště
18. Kontrolní a hospitační záznamy za školní roky 2017/2018, 2018/2019
19. Zápisy z jednání školské rady a pedagogické rady
20. Plán dalšího vzdělávání pedagogických pracovníků 2019/2020
21. Plán kontrolní a hospitační činnosti na školní rok 2019/2020
22. Třídní knihy základního vzdělávání v elektronické podobě
23. Třídní knihy předškolního vzdělávání v listinné podobě
24. Rozvrhy hodin na školní rok 2019/2020
25. Dokumentace týkající se oblasti bezpečnosti a ochrany zdraví včetně knih úrazů
26. Podklady vztahující se k hodnocení finančních podmínek za roky 2018 a 2019
27. Personální dokumentace pedagogických pracovníků (odborná kvalifikace)
28. Dokumentace k oblasti školního stravování

Poučení

Podle § 174 odst. 11 školského zákona může ředitel školy podat připomínky k obsahu inspekční zprávy České školní inspekci, a to do 14 dnů po jejím převzetí. Případné připomínky zašlete na adresu, Česká školní inspekce, Jihočeský inspektorát, Dukelská 23, 370 01 České Budějovice, případně prostřednictvím datové schránky (g7zais9), nebo na e-podatelnu csi.c@csicr.cz s připojením elektronického podpisu, a to k rukám ředitelky inspektorátu.

Inspekční zprávu společně s připomínkami a stanoviskem České školní inspekce k jejich obsahu zasílá Česká školní inspekce zřizovateli a školské radě. Inspekční zpráva včetně připomínek je veřejná a je uložena po dobu 10 let ve škole nebo školském zařízení, jichž se týká, a v místně příslušném inspektorátu České školní inspekce. Zároveň je inspekční zpráva zveřejněna na webových stránkách České školní inspekce a v informačním systému InspIS PORTÁL.

Složení inspekčního týmu a datum vyhotovení inspekční zprávy

PhDr. Aranka Fořtová, školní inspektorka, vedoucí inspekčního týmu

PhDr. Aranka Fořtová v. r.

Mgr. Zdeňka Dufková, školní inspektorka

Mgr. Zdeňka Dufková v. r.

Mgr. Bc. Jaromír Čermák, školní inspektor

Mgr. Bc. Jaromír Čermák v. r.

Bc. Ladislava Svatošová, kontrolní pracovnice

Bc. Ladislava Svatošová v. r.

V Českých Budějovicích 3. 12. 2019

Datum a podpis ředitele školy potvrzující projednání a převzetí inspekční zprávy

Mgr. Milan Hřava, ředitel školy

Mgr. Milan Hřava v. r.

Ve Velké Lhotě 5. 12. 2019